

**Hazafelé
(2. oldal)**

**Utazz telefonfülkével!
(3. oldal)**

**A Batumi című dráma elé
(4-5. oldal)**

**Ismét remekeltek
a Coen-fivérek
(6. oldal)**

**Szögletes alaprajz,
gördülékeny fiatalok
(7. oldal)**

Hazafelé

Sétálok az utcán, szól a zene a fülemben. Nézelődök – mint mindig.

Kockaházak, kertek, kerítések, kutyák mellett haladok el – mint bárhol.

Talán nem is a Puszta, hanem ez a kertvárosi-falusi kép az igazi magyar táj: a kockaházak, a közöttük itt-ott felbukkanó régi parasztházak, a kerítések, a kövel kirakott utcaszegély, a repedezett járda és a ház elé ültetett fák, virágok. Ez fogad

Vas megyében, ezt találok a Bükkben és ez van az Alföldön is.

Sétálok az utcán, szól a zene a fülemben, nézelődöm. Magas betonkerítés mellett haladok el, öblös kutyaugatás kísért. Egy házon mállik a vakolat, eperfa lombja alatt járok, átlépek pár megsüllyedt járókövet. Benézek az udvarokba, az egyikben egy régi ólra és egy szegen lógó gereblyére téved a tekintetem, a másikban egy labdát kergető kisgyerekre, harmadikban egy kék autóra figyelek fel. Megyek tovább, emberek jönnek szembe kosarakkal: ki-ki megy a dolgára.

Így van ez mindenhol, ezt látom Szentgotthárdon, Piliscsabán, Cinkotán és Kóspallagon is.

De itt... itt minden más.

Itt, bár nem látom, tudom, hogy néz ki az öblös hangú kutya. Itt tudom, hogy a hámló vakolat alatt lila és fehér a fal, és tudom, ki vakolta be lilára és fehérre a falat. Itt láttam az eperfát, amikor még kisebb nálam, és azt is tudom, hogy régen egy telefonfülke volt a helyén. Itt tudom, hogy a járókövek az alatt a kamion alatt süllyedtek meg, ami elvitte azt a konténert, és ismertem az öreg bácsit is, aki a szegre akasztotta a gereblyét.

Tudom, kinek az unokája a labdát kergető gyerek, és tudom, hogy ki szokta vezetni azt a kék autót, ami az előbb haladt el mellettem. És tudom azt is, hogy az emberek honnan jönnek, és melyik boltba mennek, hogy eső után hol vannak a pocsolyák, hogy mit üzentek a régen lekopott falfirkák... és még ezer és ezer apró dolgot!

Sétálok az utcán, szól a zene a fülemben – és bármerre nézek, többet látok a láthatónál, mert egy-egy dolognak nemcsak a jelenét, a pillanatnyi létezését látom, hanem a múltját és talán a jövőjét is.

Kockaházak, kertek, kerítések, kutyák mellett haladok el – mint bárhol. De itt nemcsak elszigetelt képeket látok, hanem tudom az összefüggéseket is. Itt látom azt is, ami nem látható.

Itt minden más, mert itt itthon vagyok.

Pató Zsuzsanna

¹ A kép Augustinyi József Attila: Erdő mélyén, falu szélén című festménye

Utazz telefonfülkével!

Ötvenedik évfordulója alkalmából egy sorozatot szeretnék ajánlani nektek. A BBC egyik, ha nem a leghíresebb műsora alapvetően sci-fi, ám az egyes részek különböző műfajok keretein belül mozognak, így mindenki találhat az ízlésének megfelelőt.

Kevés olyan sorozat van, amely a sokadik évad után is működik. Ezek közé tartozik a brit *Doctor who* (frappáns, ám kevésbé találó magyar címén *Ki vagy, Doki?* – mivel a magyar szinkron horror, nem csak a címet, a részeket is angolul ajánlom), mely idén ünnepli ötvenedik évfordulóját. Még mielőtt ijedten eldobnád az újságot, megnyugtatlak: az egyes részek, noha fontos előre- és visszautalások lehetnek bennük, külön is megállják a helyüket, így nem kell az összeset végignézned ahhoz, hogy képben légy.

A sorozatot 1963-ban kezdték el, majd kihagyás után 2005-ben folytatták, így régi és új szériára osztható. A főszereplő Doktor megtartását, de az öt alakító színész lecserélését fantáziadúsán oldották meg. A Doktor Időúr, így, ha halálos sebet kap, esélye van a regenerálódásra: ilyenkor teljesen új testet és jellemet kap. Elmaradhatatlan társa egy kék rendőrségi telefonfülke, a *TARDIS*, mely mellékesen át tud ugrani időn és téren. Időurunk kísérőket is be szokott gyűjteni, akik általában fiatalok, szépek és persze nők (ugyanakkor igencsak helyre tudják rakni a Doktort, ha kell).

A *Doctor who* elsősorban sci-fi, azonban az egyes részek más műfaji besorolást is kaphatnak, horrortól kezdve, komédián át, drámáig. Egy-két gyengébb kivétellel a legtöbbet ajánlom is, mivel a színészek tehetségesek, a forgatókönyvírók kitesznek magukért; ráadásul amióta a zseniális *Steven Moffat* vette át a vezetést, igyekszik mindent átfogó és csavaros történetvezetést létrehozni (ami az ötödik évad esetében maradéktalanul sikerült is).

Ötvenedik évfordulója alkalmából tiszteld meg a Dokit egy résszel! Ha nem ijedsz meg könnyen (vagy ha mégis, titokban szeretsz ijedezni), ajánlom a *Blinket*. Garantáltan felülírja a szobrokról kialakított véleményed...

A Batumi című dráma elé

SZTÁLIN (egy levelet forgat a kezében) Idefigyelj, Jagoda! Miféle levél ez? Valami író írta. Valami Tram-paz-lin. Ki a csuda az a Trampazlin?

JAGODA Nem tudhatom, fenség.

SZTÁLIN Hogyhogy nem tudhatod? Hogy merészelsz így válaszolni? Neked azt is tudnod kell, ami a föld alatt történik, három arsin mélyen! Fél óra múlva jelented, ki ez a Trampazlin. Megértetted?

JAGODA Igenis, fenség.

JAGODA (fél óra múlva) Fenség, ez az író Mihail Bulgakov.

SZTÁLIN Hogyhogy Bulgakov? Azén Bulgakovom? Azonnal küldess érte motoros rendőrt!

A rendőr becsönget a Furmanov utcai lakásba. Az ajtóban megjelenik Bulgakov, ócska fehér alsógyatyában, lyukas papucsban, kócosan, szakadozott ingben **MOTOROS RENDŐR** Maga az a Bulgakov? Parancsom van, hogy azonnal szállítsam a Kremlbe.

BULGAKOV Hova? Hogyhogy? Kit? Dehát még csizmám sincsen!

MOTOROS RENDŐR Az a parancs, vigyem, úgy ahogy van.

Bulgakov ijedtében még azt a rossz papucsot is lerúgja, ami a lábán volt, s a motorkerékpár már robog is velük a Kremlbe. A díszteremben már várják: ott ül sorban Sztálin, Molotov, Vorosilov, Kaganovics, Mikojan, Jagoda. Bulgakov megáll az ajtóban, meghajol

SZTÁLIN Hát te meg mért vagy mezítláb?

BULGAKOV (karját széttárva) Mit csináljak!? Nincs csizmám!

SZTÁLIN Hogyhogy nincs? Az én Bulgakovom csizma nélkül? Micsoda disznóság! Jagoda, vedd le rögtön a csizmád, és add oda neki!

Jagoda leveszi a csizmáját, utálkozva odanyújtja. Bulgakov felpróbálja, de nem megy rá a lábára.

BULGAKOV Nem tudom felhúzni, kicsi!

SZTÁLIN Milyen lábad van neked, Jagoda?! Vorosilov, vedd le a csizmád! Hátha az jó lesz!

Vorosilov leveszi, az viszont nagy lett.

SZTÁLIN Ahá, szóval még a lába se jó semmire a hadbiztos úrnak!?

Vorosilov elájul

SZTÁLIN Még viccelni se lehet veled? Kaganovics! ülsz ott ölbe tett kézzel? Nem látod, hogy Bulgakov elvtárs mezítláb van?

Kaganovics leveszi a csizmáját, de az se jó.

SZTÁLIN Na, persze, gondolhattam volna, még a csizmád se jó egy orosz emberre. Tűnj el a szemem elől.

Kaganovics elájul.

SZTÁLIN Hagyjátok, majd magához tér! Hé! Mikojan! Bár téged még kérdezni is felesleges, úgyis kacska lábod van!

Mikojan kis híján elveszti az egyensúlyát.

SZTÁLIN Eszedbe ne jusson elájulni! Molotov, idea csizmád! Molotov csizmája végre rámegey Bulgakov lábára.

SZTÁLIN Na, végre. Jó lesz? Akkor most mondd el szépen, mi van veled, mért irkálsz nekem ilyen leveleket?

BULGAKOV Mit csináljak? Hiába gyártom a darabokat, semmi értelme. Most adtam oda egyet a Művész Színháznak, de be se mutatják, és nem is fizetnek érte.

SZTÁLIN Még illet! Na, várj csak egy kicsit! (Telefonál) Halló!

Művész Színház? Itt Sztálin beszél! Küldjék a telefonhoz Sztanyiszlavszkijt! Mi?

Hogy? Meghalt? Most? Amikor meghallotta, hogy keresem? (Bulgakovnak, aki nagyot sóhajt) Ne hagy d el magad, majd mindjárt kitalálunk valamit! Halló! Művész Színház? Itt Sztálin beszél. Hívják a telefonhoz Nyemirovics-Dancsenkót. (Szünet) Mi?

Meghalt? Most? Ő is? Akkor küldjenek valaki mást! (Kisvártatva) Na, végre! Ide figyeljen, Jegorov elvtárs. Ott van maguknál egy színdarab... Egy bizonyos Bulgakov nevű

szertő írta. (Bulgakovra kacsint) Természetesen nem akarok kényszeríteni senkit se, de szerintem ez egy jó darab. Mi? Maga szerint is? És mikor akarják bemutatni? (Bulgakovhoz) Mikor mutassák be?

BULGAKOV Hát, talán három év múlva jó lenne...

SZTÁLIN (Jegorovhoz a telefonba) Szóval én nem szeretek színházi ügyekben beleavatkozni, de úgy gondolom, három hónapon belül be tudnák mutatni. Mi? Hogy három héten belül akarják? Jó, legyen. És mennyi honoráriumot szántak neki? (Eltakarja tenyerével a kagylót. Bulgakovhoz) Mennyit kérsz?

BULGAKOV Ötszáz rubel nem jönne rosszul ...

SZTÁLIN (újra Jegorovhoz a telefonba) Nem vagyok pénzügyi szakember, de úgy gondolom, hogy egy ilyen színdarabért legalább ötvenezeret kellene kiutalni. Hogy? Maguknak hatvanezeret is megér? Persze, kérem, kérem! Akkor fizessenek hatvanezeret! (Bulgakovhoz) Na, látod... Megy ez, mint a karikacsapás. És még azt mondd, hogy nem akarnak fizetni...

*Mihail Bulgakov
(Baranyai Katalintól)*

Ismét remekeltek a Coen-fivérek

Ha valaki arra lenne kíváncsi, hogy miként lehet ma jó vígjátékot készíteni, az jól teszi, ha megnézi a Coen-fivérek legújabb üdvöskéjét. A hazai mozikban már látható Dól a moné című poénraktár remek szereposztással vezeti be a fogékony látogatót a műkincspiac rejtett praktikáiba, Claude Monet Szénaboglyás sorozatán keresztül. Adott egy pök-hendi üzletember Lionel Shahbandar (Alan Rickman), aki a világ legjelentősebb alkotóinak festményeiből összeállított tekintélyes magángyűjteménnyel rendelkezik. Kurátori

pozícióban dolgozik mellette a Colin Firth által alakított Harry Deane, aki elhatározza, végre lecsippent egy kis hasznot magának is főnöke szenvedélyéből. Kell ehhez egy kimagasló tehetségű képhamisító, egy vagány "örökös" és máris kész a nagy üzlet: el kell adni a szakma által fellelhetetlennek hitt Szénaboglyák alkonyatban című festményt Shahbandarnak. Tizenkétmillió font a tét, Deane pedig még a néző számára is meglepő ügyességgel tartja kezében a szálakat.

Michael Hoffman rendező nagyszerű filmet álmodott meg, amely a humor, feszültség, ravaszság és üzleti játszámak remek elegyét adja. Megtudhatjuk belőle, hogyan tárgyaljunk japán üzletfeleinkkel, mit (ne) tegyünk, ha Ming-vázát szeretnénk elemelni a Savoyból, hogyan viselkedjünk előkelő társaságban nadrág nélkül, és mindenekelőtt hogyan válhat belőlünk becsületes és szerethető család. Cameron Diaz és Colin Firth az első pillanatban lendületbe hozza a történet cselekményét, Rickman ellenszenves magabiztossággal leplezett bambasága pedig igazi kontrasztot képez velük szemben.

Diaz nem alkot kifejezetten kiemelkedőt, de maradéktalanul nyújtja azt, amit karaktere megkíván. Úgy tűnik, színészi karrierje során nem kerülheti el az időről időre visszatérő karaoke-partykat, amelyen – ellentétben az Álljon meg a nászmenet felemás produkciójával – ezúttal igazán hallgatható élményt ad. Colin Firth egy szóban is jellemezhető, de ha kifejténénk, akkor sem mondhatunk mást, mint hogy tökéletes. A rá jellemző faarccal viszi végig a kellőképpen kusza, ám túlbonyolítottá sosem váló szálakat, mindeközben minimum mosolygásra készítve a nézőt. A film csúcspontját az a néhány perces jelenetsor adja, amikor Firth felül kifogástalan öltönyben, alul semmiben járja sorra London legelkelőbb szállodájának egyes helyiségeit hogy frissen szerzett porcelánvázájával meglelje a hotel előtt álló fán lengedező pantallóját. Könnyesre nevetheti magát mindenki, amely tény mindenképpen a jó vígjátékok sorába emeli a Dól a monét. Másodszorra is szívesen megnéznénk, ez pedig a legfontosabb érzés, amit egy film hagyhat maga után.

Hrecska Renáta

Szögletes alaprajz, gördülékeny fiatalok

Ezzel jellemezhetjük első és második látásra is a Szent István parkot, melyet Budapesten, a XII. kerületben találunk a Pozsonyi úton, amelyet legkönnyebben a Jászai Mari térről közelíthetünk meg, trolival, vagy gyalog. A park fenntartója a kerület zöldfelületekért felelős cége, egy lakossággal közvetlen kapcsolatban álló önkormányzati szerv, az Angyalzöld. Ők célul tűzték ki, hogy a kerület híres legyen a jól ápolt és irigyelhető zöldjeiről. Ennek érdekében fórumokat tartanak, ahol megkérdezik a szombaton vásárló idős hölgyeket, és a játszótéren kavicsot dobáló ifjakat is arról, hogy mit szeretnének látni a környezetükben. A Szent István park esetében is ez történt. A lakosság kérése egy zárt, őrzött, minőségi és vonzó közpark volt, amit 1930-ban kezdte építeni. A lakosság azóta is aktívan használja és szereti a parkot, a kis görkorcsolyás óvodásoktól a padon pihenő nyugdíjasokig. Ez bizony siker!

A park alaprajza igen fegyelmezett szerkesztésű, nincsenek rejtett ívek, minden sarkában a vonalzó húzta egyenesek uralkodnak. Ez azonban a térben egészen más hatást kelt, mint a papíron. A portánál belépve mozgalmas mozaiknak érezzük a teret, amely egyik oldalról luggással, a másikon 80 éves eperfa-sövénnyel vár. Szemben, a Dunához közelebbi oldalon találjuk a kockára, szögletesre vágott buxus együtteseket, amik tökéletes hátteret nyújtanak az előttük tavasszal nyíló tulipánmezőnek, nyáron pedig a világos foltokat adó egynyáriaknak. Kiemelkedő elemek a sétányok mentén a különböző korszakokból származó szobrok, melyeket nem tudunk nem észrevenni. Találunk mezítlábas Zsákhordót, 1948-ból, Partizánemlékművet '70-ből és Lukács György mellszobrát 1985-ből, amikor már nem üldözték Lukács követőit a rendszer fenntartói.

A park másik erénye a rakparttal párhuzamosan futó sétány, amelynek a végén nem kell szemüveget elhagyva visszakanyarodni ugyan azon az úton, hanem követve a gyeper szegélyét, visszajutunk a központba anélkül, hogy járt utat érintenénk. A kilátás sem egy mellékes téma, a hosszú egyenes utakról a nyugati oldalon a Margit-szigetre és a Budai-hegyekre látni, a keletin pedig a park köré épült bauhaus házak magasodnak. A házak azért is híresek, mert első alkalommal esett meg, hogy az épületeket a park vonaljaihoz igazították, és nem fordítva. Már akkor tudták mekkora különbséget jelent majd árban egy parkra néző penthouse lakás itt, és egy nyakig beépített tömbben.

Gondolkodjunk! Egyedül vagy közösen, itallal vagy szárazon, ébren és álomban. Kinek hogy megy. Fokozódik a figyelem, csikorognak a kerekek, indulhat az agyvihar. Vagy csak fejedre pottyan az alma, leesik a papírtantusz, világosság gyúl odabent? Az ötlet hirtelen jön, de a gondolat, az más. Azért küzdeni kell.

A meg nem született gondolat türelmetlen, mint egy kisgyerek, nem nyugszik. Idegesít, nem hagy aludni, figyelmetlenné tesz. Motoszkál. Tönkretehet embert, sorsokat. Ha mégsem motoszkál, nem is érdekel igazán – nem zavar, de nem is él már. Újraéleszthető, egyszer, kétszer, sokszor is, ha muszáj. Olyan eredményt úgysem ad. Néha főnixként, magától felkel, ilyenkor már nehezebben hagyja magát!

Lehet magányosan harcolni, de mégis csak jobb közösen! Kimondva megmérettetik az addig kimondatlan. Az egyedül őrizgetett gondolat könnyebben csúszik félre, rögtön megvalósítani mindennapi vakmerőség. Kollégák versengő hada vagy egy jó barát a korsó mellett – nincs nagyobb segítség, mint a meghallgatott szó. Aztán a csoportban hamar elválnak az igazság, nem igaz, Béláim?

Kovács Balázs